

Teaching Guide

Teaching Guide				
Identifying Data				2019/20
Subject (*)	Geriatric Pathology and Intervention II		Code	653491007
Study programme	Mestrado Universitario en Xerontoloxía (Plan 2011)			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Official Master's Degree	2nd four-month period	First	Obligatory	6
Language	Spanish			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Ciencias Biomédicas, Medicina e FisioterapiaFisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas			
Coordinador	Castro Iglesias, María Angeles	E-mail	angeles.castro.iglesias@udc.es	
Lecturers	Castro Iglesias, María Angeles	E-mail	angeles.castro.iglesias@udc.es	
	Cordido Carballido, Fernando		fernando.cordido@udc.es	
	Meijide Failde, Rosa		rosa.meijide.failde@udc.es	
	Toro Santos, Francisco Javier de		javier.toro@udc.es	
	Vilariño Vilariño, María Isabel		isabel.vilarino@udc.es	
Web				
General description	Que el alumno conozca las principales alteraciones de la salud y las pautas de intervención en neurología, hematología, Infeccioso e hidroterapia.			

Study programme competences

Code	Study programme competences
A1	Saber valorar de xeito integral ás persoas maiores así como utilizar os resultados da valoración para intervir de acordo ao diagnóstico preestablecido.
A2	Saber diagnosticar a patoloxía máis prevalente nas persoas maiores así como establecer as pautas terapéuticas máis indicadas, tanto desde o punto de vista farmacolóxico como non farmacolóxico.
A3	Saber diagnosticar os problemas sociais e/o sociosanitarios que inciden na persoa maior e poñer en marcha as medidas axeitadas a fin de conseguir o maior estado de benestar para el e o seu entorno.
A4	Estar en condicións de dirixir calquera recurso xerontolóxico.
A5	Saber realizar procuras en bases de datos científicas, así como aplicar os resultados das mesmas na consecución de proxectos de investigación.
A6	Adquirir as competencias necesarias para aplicar o método científico no desenvolvemento de proxectos.
A7	Ter os coñecementos suficientes para incorporarse como investigador en actividades de I+D+i.
A8	Coñecer as diferentes convocatorias públicas e privadas para a consecución de financiamento e estar en condicións de elaborar un proxecto.
A9	Incorporarse como xestor de proxectos a entidades de I+D+i.
A10	Saber analizar os resultados obtidos na actividade profesional a fin de poder integralos en liñas de investigación e dentro delas, en proxectos do eido da Xerontoloxía e a Xeriatría.
A11	Saber difundir os resultados obtidos na actividade asistencial a través das diferentes fontes de información xerontolóxicas e xeriatricas.
B1	Estar en disposición de integrarse en equipos de Saúde, centros xerontolóxicos e entidades que prestan servizos dirixidos as persoas maiores.
B2	Estar en disposición de incorporarse como profesional aos equipos de valoración e intervención creados no marco da denominada ?Lei da dependencia?.
B3	Ter o coñecemento para denominarse especialista en Xerontoloxía Clínica de acordo á especialidade desenvolvida.
B4	Ter o coñecemento para denominarse especialista en Xerontoloxía Social de acordo á especialidade desenvolvida.
B5	Ser capaz de aplicar o método científico.
B6	Ser capaz de incorporarse a calquera equipo de I+D+i.
B7	Estar en disposición de realizar actividades asistenciais e investigadoras de xeito integral nos campos social, sanitario e sociosanitario.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.

C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences		
Coñecer os principais trastornos neurolóxicos que afectan as persoas maiores, así como as pautas de intervención	AJ1	BJ1	CC1
	AJ2	BJ2	CC2
	AJ3	BJ3	CC6
	AJ4	BJ4	CC7
	AR1	BR1	CC8
	AR2		
Coñecer as bases do termalismo e a hidroterapia nas persoas maiores, así como as bases de aplicación como tratamentos.	AJ1	BJ1	CC1
	AJ2	BJ2	CC2
	AJ3	BJ3	CC6
	AJ4	BJ4	CC7
	AR1	BR1	CC8
	AR2		
Coñecer os principais trastornos hematolóxicos que afectan as persoas maiores, así como as pautas de intervención	AJ1	BJ1	CC1
	AJ2	BJ2	CC2
	AJ3	BJ3	CC6
	AJ4	BJ4	CC7
	AR1		CC8
	AR2		
Coñecer os principais trastornos infecciosos que afectan as persoas maiores, así como as pautas de intervención.	AJ1	BJ1	CC1
	AJ2	BJ2	CC2
	AJ3	BJ3	CC6
	AJ4	BJ4	CC7
	AR1	BR1	CC8
	AR2		
Saber intervir desde un punto de vista integral ante os problemas de saúde que presenta a persoa maior	AJ1	BJ1	CC1
	AJ2	BJ2	CC2
	AJ3	BJ3	CC3
	AJ4	BJ4	CC6
	AR1	BR1	CC7
	AR2		CC8

Aplicar os coñecementos adquiridos para investigar e tratar de atopar solucións ás hipóteses expostas	AJ1	BJ1	CC1
	AJ2	BJ2	CC2
	AJ3	BJ3	CC3
	AJ4	BJ4	CC4
	AR1	BR1	CC5
	AR2	BR2	CC6
	AR3	BC1	CC7
	AR4		CC8
	AR5		
	AC1		
	AC2		

Contents	
Topic	Sub-topic
TEMA 1. TRASTORNOS ENDOCRINOS E METABOLICO-NUTRICIONAIS	1.Normalidade endocrina no paciente ancián. 2.Principais alteracións do eixo neuroendocrino. Eixo hipotálamo-hipofisario. 3.Glándula tiroides. Hipertiroidismo e hipotiroidismo. Nódulos tiroideos. 4.Hormonas cortico-suprarrenales. Cortisol. Andrógenos. Mineralocorticoides. Resposta á tensión. 5.Diabetes mellitus. 6.Obesidade. 7.Envellecemento gonadal no home. Andropausia 8.Valoración endocrina da muller anciá. Menopausa e postmenopausia.
TEMA 2. TRASTORNOS NEUROLÓXICOS	1. Accidentes Cerebro-Vasculares. Epidemioloxía. Tipos e perfís clínicos. Clínica. Diagnóstico. Prognóstico de recuperación funcional. Tratamento rehabilitador. Técnicas de reeducación: compensación, facilitación e outras. Prevención. 2. Envellecemento, deterioración cognitiva e demencias. Cambios cerebrais do envellecemento normal, concepto de demencias, criterios diagnósticos de demencia, tipos de síndrome de demencia, clasificación das demencias e diagnóstico diferencial (incluíndo a deterioración cognitiva leve). Tratamento. Unidades de día no tratamento das demencias. 3. Enfermidade de Parkinson. Enfoque global, manifestacións clínicas, evolución, tratamento, diagnóstico diferencial, aspectos neuropsiquiátricos, manifestacións cognitivas. Orientación para unha vida activa, calidade de vida. 4. Cefaleas. Clasificación. Diagnóstico. Enfoque terapéutico. 5. Traumatismos cranio-encefálicos. Epidemioloxía. Clasificación. Valoración do nivel de conciencia.
TEMA 3. REUMATOLOXÍA XERIÁTRICA	1. Síndromes discapacitantes do aparello locomotor máis frecuentes no ancián. 2.Grandes síndrome reumáticos: Artrite Reumatoide (AR) e Osteoarticular (OA). Osteoporose. Polimialgia reumática, arteritis da temporal e enfermidade de Paget. 3.Fracturas e substitucións articulares (próteses). 4.Amputacións de membros inferiores. Obxectivos da rehabilitación nas alteracións do aparello locomotor do ancián. Axudas e adaptacións para as AVD. Axudas de marcha. Calzado. Órtesis
TEMA 4. TERMALISMO E HIDROLOXIA XERIÁTRICA	1. Bases conceptuais. 2. Mecanismo de acción das augas termais. 3. Factores Físicos. 4. Accións xerais da terapia termal. 5. Indicacións e contraindicacións.

TEMA 5. HEMATOLOXIA XERIÁTRICA	1.Normalidade hematolóxica no ancián. 2. Anemias. 3.Síndromes mielodisplásicos. Leucemias agudas. 4.Linfomas. 5.Trastornos da coagulación.
TEMA 6. NEUMOLOXÍA XERIÁTRICA	1.Cambios morfo-funcionais en relación co envellecemento. 2.Insuficiencia respiratoria aguda e crónica. EPOC. Síndrome de apnea-soño. 3.Neoplasias pleuro-pulmonares. 4.Enfermidades intersticiais. 5.Enfermidades da pleura e do mediastino.
TEMA 7. TRASTORNOS INFECCIOSOS	1. Síndrome febril no ancián. 2. Procesos infecciosos máis frecuentes no ancián. 3. Infeccións do tracto urinario. 4. Infeccións respiratorias e pneumonías. 5. Tuberculose. 6. Artrite infecciosa e infeccións asociadas a implantes ortopédicos. 8.Infeccións de pel e partes brandas. Escaras.

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A3 A10 A11 B1 B2 B3 B7 C7	28	28	56
Critical bibliographical	A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 B5 B6 B7 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	2	12	14
Supervised projects	A5 A6 A7 A10 A11 B5 B6 C1 C2 C3 C7	2	12	14
Case study	A1 A2 B3 C1 C3 C6	10	10	20
Multiple-choice questions	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	2	40	42
Personalized attention		4	0	4
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Critical bibliographical	A recensión bibliográfica supón un proceso de lectura crítica, dun artigo. Como tal proceso comprende a lectura da obra, a análise do seu contido e unha crítica e valoración da mesma en relación á literatura existente sobre o tema. Unha recensión non supón un resumo da obra, nin unha mera análise do contido, pois o que lle outorga sentido e dimensión académica científica é a crítica que merece a xuízo do autor da recensión, en relación a outras obras coñecidas do mesmo ámbito ou en relación a súa propia experiencia.
Supervised projects	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.

Case study	Metodoloxía onde o suxeito se enfrenta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.
Multiple-choice questions	Proba obxectiva que consiste en formular unha cuestión en forma de pregunta directa ou de afirmación incompleta, e varias opcións ou alternativas de resposta que proporcionan posibles solucións, das que só unha delas é válida.

Personalized attention	
Methodologies	Description
Supervised projects Critical bibliographical Case study	A través de las pautas para la realización de los trabajos

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Supervised projects	A5 A6 A7 A10 A11 B5 B6 C1 C2 C3 C7	De revisión bibliográfica	5
Multiple-choice questions	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	Exame tipo test composto por corenta preguntas con catro respostas cada unha das cales unicamente unha será correcta.	75
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A3 A10 A11 B1 B2 B3 B7 C7	Avaliarase a asistencia e a participación en clase	5
Critical bibliographical	A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 B5 B6 B7 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	Análise crítica artigos científicos.	5
Case study	A1 A2 B3 C1 C3 C6	Discusión pormenorizada dun caso clínico, e a procura do seu posible diagnóstico e tratamentos.	10

Assessment comments

Sources of information	
Basic	- Millán Calenti, JC (2011). Gerontología y Geriatria. Valoración e Intervención. Madrid. Ed. Médica Panamericana - Millán Calenti, JC. (2006). Principios de Gerontología y geriatria. Madrid. Ed. Mc Graw Hill Interamericana - Farreras-Rozman (2016). Medicina Interna. Elsevier - Mandell, Douglas y Bennet (2016). Infecciones respiratorias y cardiovasculares. Elsevier
Complementary	

Recommendations
Subjects that it is recommended to have taken before
Subjects that are recommended to be taken simultaneously
Subjects that continue the syllabus

Other comments

Lectura y comprensión del inglés científico

Para axudar a conseguir un entorno inmediato sustentable e cumprir cos obxectivos estratéxicos 1 e 2 do "III Plan de Acción do Programa Green Campus FCS (2018-2020)" os traballos documentais que se realicen nesta materia:

a.- Maioritariamente solicitaranse en formato virtual e soporte informático.

b.- De realizarse en papel:

- Non se empregarán plásticos.
- Realizaranse impresións a dobre cara.
- Empregarase papel reciclado.
- Evitarase a realización de borradores.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.